

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 14
hallituksen esityksen johdosta laiksi verotuslain muuttamisesta

Eduskunta on 26 päivänä helmikuuta 1982 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 22
laiksi verotuslain muuttamisesta. Tämän esityk-
sen yhteydessä valiokunta on käsitellyt ed.
P. Vennamon ym. toivomusaloitteen n:o 390
(1979 vp.) veronmaksajien asiamiesten nimeä-
misestä verolautakuntiin, ed. Muurmanin ym.
toivomusaloitteen n:o 142 (1980 vp.) vero-
muistutusten tekemissajan pidentämisestä, ed.
Vänskän ym. toivomusaloitteen n:o 255 (1980
vp.) virkamiesvastuun lisäämisestä verovalmis-
telussa, ed. Anna-Liisa Jokisen ym. toivomus-
aloitteen n:o 73 verovalitusruuhkien purkamis-
esta ja ed. Mattilan ym. toivomusaloitteen n:o
133 tutkijalautakunnan saattamisesta ensiasteen
valitusinstanssiksi verotusta koskevassa muu-
toksenhaussa. Eduskunta on lähettänyt valio-
kuntaan toivomusaloitteen n:o 390 (1979 vp.)
12 päivänä kesäkuuta 1979, toivomusaloitteet
n:o 142 (1980 vp.) ja 255 (1980 vp.) 25 päi-
vänä maaliskuuta 1980 sekä toivomusaloitteet
n:o 73 ja 133 19 päivänä maaliskuuta 1982.

Hallitus ehdottaa, että verotuslakiin tehtäi-
siin eräitä verotusmenettelyä ja muutoksenhaku-
menettelyä koskevia muutoksia, joilla pyritään
vähentämään lääninoikeuksissa käsiteltävien ve-
rovalitusten lukumäärää ja nopeuttamaan vali-
tusten käsittelyä. Muutoksenhakujärjestelmää
pyritään kehittämään siten, että verovalituksista
entistä suurempi osa ratkaistaisiin lääninoikeut-
ta alemmassa viranomaisessa. Täten voitaisiin
nopeuttaa lainkäyttöä ja siten parantaa verovel-
vollisten oikeusturvaa.

Voimassa olevien verotuslain säännösten mu-
kaan verovelvollinen voi hakea muutosta vero-
tukseensa oikaisupyynnöllä verolautakunnalta,
veromuistutuksella tutkijalautakunnalta tai vali-
tuksella lääninoikeudelta. Jos veron maksuun-
panossa on sattunut virhe, verovelvollinen voi
pyytää siihen oikaisua verotoimistolta.

Hallituksen esitykseen sisältyvän uudistuksen
keskeisenä sisältönä on verolautakunnan suorit-
tamaa veronokeusua koskevien säännösten edel-
leen kehittäminen. Verolautakunta käsittelee
ehdotuksen mukaan oikaisuasioina kaikki lääninoikeudelle säännönmukaisesta verotuksesta
tehdyt valitukset. Verovelvollisen ei kuitenkaan
olisi pakko tehdä oikaisuvaatimusta verolauta-
kunnalle. Lääninoikeudelle tehdyt valitukset
olisi aina jätettävä verotoimistoon. Valitus olisi
käsiteltävä tällöin verolautakunnassa oikaisu-
asiana ja vain siltä osin kuin valitusta ei hy-
väksyttäisi, se siirrettäisiin lääninoikeuden käsi-
teltäväksi. Valitukseen verotoimistossa liitettä-
vien asiakirjojen määrää supistettaisiin ja tar-
peettomien lausuntojen pyytämisestä luovutta-
isiin.

Valitusaika säännönmukaisessa verotuksessa
tehtyyn verotuspäätökseen ehdotetaan pidennet-
täväksi yleensä samaksi kuin verolautakunnalle
tehtävän oikaisuvaatimuksen tekoaika eli vii-
deksi vuodeksi verotuksen toimittamisvuotta
seuraavan vuoden alusta. Perustevalitus voitai-
siin valitusajan pidentymisen myötä tällöin tar-
peettomana poistaa.

Tutkijalautakuntaa koskeviin säännöksiin ei
ehdoteta muutoksia. Siten verovelvollinen voisi
vaihtoehtoisesti verolautakunnalle tehtävän oi-
kaisuvaatimuksen kanssa edelleen tehdä vero-
muistutuksen tutkijalautakunnalle. Valitusaika
lääninoikeudelle tehtävään verovalitukseen eh-
dotetaan pidennettäväksi näissä tapauksissa ny-
kyisestä 30 päivästä 60 päiväksi.

Ehdotettu uudistus vähentäisi muutoksenha-
kuviranomaisten työtä, mutta samalla jossakin
määrin lisääisi verotoimistojen työmäärää. Mää-
rällisen lisäyksen ohella verotoimistojen työn
vaatimustaso lisääntyisi. Verolautakunnan pää-
tösten valmistelu ja esittely edellyttäisivät vero-
tukseen hyvin perehtyneiden henkilöiden lisää-
mistä. Kuulemismenettelyn lisääntyminen vaa-

tisi toimistohenkilöstön lisäämistä. Uudistuksen toteuttaminen vaatisi myös tehokasta automaattisen tietojenkäsittelyn hyväksikäyttöä. Verotoimistojen henkilöstötarpeen vireillä olevan kokonaiselvityksen valmistuttua voidaan ehdotuksen mukaan ottaa tarkemmin huomioon myös tämän uudistuksen vaikutukset henkilöstön määrään.

Uudistus ehdotetaan saatettavaksi voimaan mahdollisimman nopeasti eduskunnan hyväksyttyä ehdotuksen. Uusia säännöksiä sovellettaisiin niihin oikaisuvaatimuksiin ja valituksiin, jotka tehdään lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Ehdotuksen mukaan veroasia ei yleensä voisi enää tulla muutoksenhaun tai itseoikaisun kohteeksi viiden vuoden kuluttua säännönmukaisen verotuksen toimittamisvuoden päättymisestä. Muutoksen taannehtivan vaikutuksen estämiseksi näissä tapauksissa ehdotetaan, että valituksiin ja oikaisuvaatimuksiin niistä verotuksista, jotka ovat päättyneet ennen tämän lain voimaantuloa, sovellettaisiin valitusajan ja oikaisuvaatimuksen tekoajan osalta nyt voimassa olevaa lakia, jos se on tältä osin verovelvolliselle uutta lakia edullisempi.

Toivomusaloitteessa n:o 390 (1979 vp.) ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisesti toimenpiteisiin, että verolautakuntiin voitaisiin kunnan ja valtion asiamiesten lisäksi nimetä riittävät toimintavaltuudet omaava veronmaksajien asiamies.

Toivomusaloitteessa n:o 142 (1980 vp.) ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin veromuistutusten jättöajan pidentämiseksi 30 päivään, mieluiten 60 päivään siitä, kun veroluettelo on pantu julkisesti nähtäväksi.

Toivomusaloitteessa n:o 255 (1980 vp.) ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivo-

mus, että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin virkamiesvastuun lisäämiseksi verovalmistelussa siten, että yrittäjän oikeusturva taa- taan eikä verovelvollinen joudu epäselvissä tapauksissa suorittamaan veroja ennen kuin maksuunpanon oikeudellisuus on perusteellisesti selvitetty.

Toivomusaloitteessa n:o 73 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin tarvittavien lainsäädäntötoimenpiteiden ja henkilöstön palkkaamisen toteuttamiseksi verovalitusruuhkien purkamiseksi.

Toivomusaloitteessa n:o 133 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus kiireellisesti selvittäisi tutkijalautakuntamenettelyn kehittämistä ympärivuotiseksi ensi asteen muutoksenhakukeinoksi verovalitusruuhkien purkamiseksi ja kansalaisten oikeusturvan parantamiseksi.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:o 390 (1979 vp.), 142 (1980 vp.), 255 (1980 vp.), 73 ja 133 hylättäisiin.

Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 1982

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja J. Laine, jäsenet Breilin, Hokkanen, M. Järvenpää, Linna, Manninen, Marti-

kainen, Niskanen, Rosnell, Sirén, A. Stenbäck, Sutinen ja Tenhiälä sekä varajäsenet Koskenniemi, Malm, Muurman, Pohjala, Puolanne, Tuominen ja Vänskä.